

Улошо эл, порымик да гим верг!

Будь готов/

ЯМДЕ ЛИЙ

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

ПҮРТҮС КУАНА ДА ШОРТЕШ

А. ПАВЛОВАН фотожо.

Газетым
онлайн налын
кертывда.
Кугарня24.рф
сайтшыште «Кевыг»
ужашыш пурыза да
келшыше номерым
ойгырыза.

Йоча-
влак түрлө кон-
курсыш, акцияш ушнат.
«Подрост» республикысе конкур-
дан 9 шымлымаш пашам ямдыле-
ныт. Тушечын визытше
сенгышыш
лектын.

ПОДПИСКЕ

2021 ийын кокымшо
пелийжылан «Ямде лий»
газетлан возалташ вашкыза.
Ак - 363 тенгеат 18 ыр.

Индекс - П4696.

Подпискым ыштыше-
влак коклаште **лоте-
рей** модышым эртаре-
на. Тушко ушнаш
манын, **квитанцийын**
копийжым редакци-
йышке колтыза.

Пүртүсынат
чонжо уло. Тудо куаненат,
шортынат мошта. Тидым изижат, кугу-
жат умылышаш. Вет айдеме - пүртүсын ужа-
шыже. Теве Волжск олесе 10-шо номеран
шол пелен Экологий рүдер 2017 ий гыч пашам
ышта. Педагог-организатор А.Ю.Павлова 53 үдыр-
рвезым пүртүсым эскераш, аралаш тунукта. Түн верым
шымлымаш пашалан ойырат. Экологий шинчымаш кечын
(15 апрельыште палемдалтын) Александр Быстров,
Екатерина Родионова, Алексей Черняев да Кирилл Петров
(снимкыште) пүртүс вашталттым эскереныт. Нунын пашашт
күжгү лийын: школ садыш мыняр шулдыран йолташ толмым
рашемдыман. Кажне шырчык омарташ кайыкын илаш пурымы-
жым шекланыман. Чыла тидым дневникеш палемдыман да икмы-
няр жап гыч кайыкиге лектым вучыман.

Е.ИВАНОВА.

Рекламе.

«Волейболым – школышко»

Йоча-влакым спорт дене кылым кучаш, волейболла модаш кумылагдыме шоны-маш дене «Волейболым – школышко» всероссийский проектым илышыш шын-дарат. Проект дене келшышын, Йошкар-Олаште «Ший мече» республикысе таңасы-маш эртаралтын. Тушко районлаште, олалаште сенгыше 8 школ команде ушнен. 14-15 ияш ўдыр-рвезе-влак таңасеныт. Ўдыр-влак коклаште Йошкар-Оласе 15-ше номе-

Всероссийский таңасымаш Моско кундемысе Раменское олаште 8-22 июньшто лиеш.

ран школын командыже сенгышыш лектын. Рўдоласе 28-ше номеран лицейыште тунемше рвезе-влак икымше верым сенген налыныт.

Л.ГРИГОРЬЕВА ямдылен.
Фотом Интернет гыч налме.

Снимкыште Морко район Коркатово лицейын волейбол командыжым уждыда. Нуно кокымшо верыш лектыныт. Тренерышт – В.А.Александров.

Историйым шергална

Кугу Ачамланде сар годым Берлин верч кредалмаш пытартымш кугу сөй лийын. 1945 ий 16 апрельыште совет войска-влак Берлинский наступательный операцийым тўнжалыныт.

18 апрельыште Российыште Воинский чап кече палемдалтеш. 1242 ий ты кечын Александр Чевскийын вуйлатыме руш воинже-влак Чудской ерыште Ий ймбалсе кредаллаште немлыч рыцарь-влакым сененыт.

«Живая классика» всероссийский конкурсын регионисо йыжынжым иктешлен-ныт. Тений тудо онлайн эртаралтын. Рушла лудшо-влак коклаште ойыртемалтыныт: Егор Самаров (Жилемар, Визимгяр), Аня Долгорукова (Жилемар школ), Настя Бояринцева (Йошкар-Оласе 5-ше номеран «Обыкновенное чудо» школ). Марла лудшо-влак коклаште сенгышыш лектыныт: Антон Алексеев (1-ше номеран Морко школ), Дима Веденькин (1-ше номеран Шернур школ), Алина Саматаева (Курыкмари, Эмансола).

Программист лийнем

Мый кудымшо классыште тунемам. Ончыкылык профессий нерген кызытак шонкалем. Мыланем тўрлў паша келша, но программист профессий утларак лишылла чучеш.

Молян манаш гын акама тиде пашам ышта. Программист компьютерым сайын пала. Шуко еглан польшым пуэн кертеш. Пашаште ятыр нелылык лектеш гынат, ты профессий онай да кўлешан.

Кирилл СЕРГЕЕВ.

Морко, Шўргыял.

Российысе увер

4-18 ияш ўдыр-рвезе-влак, «Рисуем Победу» всероссийский акцияшыкеш ушнен кертыда. Пашам 1 май марте колтыза. Сенгыше-влакым 9 майыште палемдат. Тўрыс уверым risuem-pobedu.ru сайтыште ончыза.

Российыште «Семья года» конкурс эртаралтеш. Тушто вич номинаций уло: «Шуко шочшан еш», «Самырык еш», «Ялысе еш», «Шўртнў еш», «Еш – йўлам аралыше». Регионисо йыжын май марте шуйна. Российысе конкурсым ноябрьыште иктешлат.

7-18 ияш йоча да кугуен-влакым «История ГАИ – 85 лет» всероссийский фотоконкурсыш ушнаш ўжыт. Паша-влакым 30 апрель марте вучат. Конкурс нерген konkursoff.ru сайтыште лудса.

Марий Элысе увер

Кумдан чапланыше балерине Г.Уланова лўмеш фестиваль Э.Сапаев лўмеш Марий кугыжаныш опер да балет академический театрыште 9-18 апрельыште эртаралтеш. 16 апрельыште «Корсар» балетым ончыктат, 17 апрельыште – «Дон Кихотым», 18 апрельыште – «Лебединое озеро».

«Культура» нацпроект почеш Кужэгер, Советский, Морко, Юрино районласе йоча сымкытыш школ-влакым тений олмыктат. Тидлан 91,7 миллион тентем ойырымо.

Ушештарена: ийготыш шудымо йоча-влаклан 22 шагат гыч 6 шагат марте общественный верлаште ача-ава деч посна кошташ огеш лий. Законом пудыртышо икшыве-влакын ача-авашт штрафым тўлат.

Түткө лийза: у вашталтыш

Марий Эл Республикысе образований да науко министрствын увертарымыж почеш, 2021 ий гыч Россия мучко йоча-влакым икымше классыш тунемаш налме шотышто у вашталтыш-влакым пуртымо. Тунемаш налме кампаний 1 апрельште тунгалын.

**Йодмашым да документым
кок этап дене налыт:**

- 1 Прописке почеш могай школ деке пентгыдемдалтым шотыш налын, ача-ава-влак йодмашым да документым 30 июнь марте пуэн кертыт.
- 2 Школлаште вер кодаш гын, пропискым ончыде, 6 июль гыч 5 сентябрь марте документым пуаш лиш.

Йодмашым да документым пуймо икмыняр йон:

- ◆ Госуслуго (gosuslugi.ru) гоч.
- ◆ Марий Эл Республикын тунемме услуго-влак портал гоч.
- ◆ Школын электрон почтыжо гоч.
- ◆ Заказной серыш дене колташ але школышко шке намиен пуаш лиш.

Тунемаш налме кампаний нерген кўлеш уверым кажне школын сайтыштыже муаш лиш.

Е.ИВАНОВА ямдылен.

Волгыдо пагыт

«Йоча пагыт – эн волгыдо пагыт, йомак пагыт», – возен Ким Васин. Тиде пагытын тунгалтышыже кушто? Айдемын илыш корныжо ава шор гыч тунгалеш. Йоча нушкаш тырша. А вара тып-тып-тып ошкыл колта. Кутыраш, шыргыжаш тунгалеш. Кажне кечын ум пален налеш. Йоча кушкеш, йочасадышке кая. Тушто лудаш, возаш, шотлаш тунемеш. Шым ийым темыме кыже, школышко вашка.

Алена ЧАПИШЕВА.
Волжский, Сотнур.

Синквейн

Туныктышо
Поро, сай.
Туныкта, мокта, вурса.
Илыш корныш луктеш.
Айдеме.

Виталий СОКОЛОВ.
Морко, Эгерсола.

Куанен шарналтем

Йошкар-Олаште Национальный президент школ-интернатыште тунемме годым «Наш первый театральный» книгам класс дене ямдыленна. Тушто латиндеш тунемше да вулатыше нерген ойлалтеш. Концертлаш, мероприятиялаш коштмына, куанна да сенымашна нерген шонкалымашым, шарнымашым книгаш пуртымо. Мый почеламутым возенам. Кызыт шочмо ялысе школышто тунемам.

Элина АЗЕЕВА.

Кужэгер, Токтайбеяк.

Икымше туныктышем

Мый нылымше классыште тунемам. Туныктышем – Людмила Александровна Никитина. Тудо поро кумылан, шыма айдеме. Людмила Александровна икымше класс гычак лудаш, возаш, шотлаш туныкта. Урок-влак онай лийышт манын, түрлө йоным кучылтеш. Людмила Александровнам мый моткоч пагалем.

Илья АНДРЕЕВ.

Кужэгер, Тошто Йүледүр.

Чолга улына

Авиацийын да космонавтикийн тунямбал кечыжлан пөлеклалтше ятыр мероприятий школышто эртаралтын. Кажне класс сүрет ончерым келыштарен. Йоча-влак түрлө арверым шке ыштеныт. Ме, 3-шо классыште тунемше-влак, ордыжеш кодын огынал. Пашашке чолган ушненна. Теве Артём Ефимов (снимкыште) могай мотор космический корабльым ямдылен.

Карина МОРОЗОВА.
Волжский, Карай.
НИЛЬИНАН фотожо.

Юрист умылтара

Тулык икшыве да ача-аван ончымышт деч посна кушшо йоча-влак тунемме шотышто ешартыш права дене пайдаланат. Федерал законыш тений икмыняр вашталтышым пуртымо. Тидын нерген Медведево районысо прокуратурышкышкыже, юрист **А.И.КОВАКИН (снимкыште)**

умылтара:
– Тулык икшыве да ача-аван ончымышт деч посна кушшо йоча-влакын кўшыл тунемме верласе подготовительный отделенийште оксам тўлыде тунемаш йонышт уло. «Россия Федерацийыште тунемме нерген» федерал законын пентгыдемдыме квотыж дене келышышын, ынде нуно бакалавриат да специалитет программыла дене яра тунем кертыт.

ЛУЙ МОАМО ВЕР

Увер

Марий Эл Республиклан да Шернур районлан 100 ий теммылан пöклалтше «Йыван Кырла лудмаш» VII республиканский шанче-практике конференций 9 апрельыште Шернур посёлкышто эртарлатын. Погынышо-влак кызытсе илышыште этнокультурын күлешлыкше нерген канашеныт. Шым секцийыште 80 утла доклад почеш мутланымаш лийын.

Снимкыште Советский район Алексеевский школышто 2-шо классыште туземше-влакым да туныктышышт Л.В.Шадрина ден В.С.Петуховам ужыда. Йоча-влак марий йылмым кумылын тунемыт. Тылеч посна марий калыкын йўлажым, эртыме корныжым шымлат. Шочмо-кушмо кундемаштын историйжым пален налаш тыршат. Чыла тидым иквереш чумырен, «Ўярня йор-йор» кином войзеныт. Пашашт дене «Самырык тукум» республикысе конкурсын районысо йыжыгыштыже икымше верым сенен налыныт.

Л.НИКОЛАЕВАН фотожо.

Марий Эл! Тыгеракын лўмдамыйын калыкем ике шочмо-кушмо кундемжым, кугезе коча годсек илыме мландыжым. Чынак шол, Марий Эл пеш мотор!

К.ВАСИН.

Тўзлане, Шўдысола

Шочмо

вер кеч-кöланат шерге. Тыште ме икымше ошкылым ыште-на, икымше гана «Авай» манын ойлена. Мый Шўдысола ялеш шочынам. Ялна деч тораште огыл чодыра гўжлен шога. Шўдысола шентгеч эңер йоген кая да Кугу Какшаныш ушна. Кенежым эңер серыште йоча юарлыме йўк торашке шергылтеш. Мый ялемын ончыкылыкшо верч тургыжланем. Тыште утларакшым илалше-влак илат. Шўдысола ялем, пелед, тўзлане!

Юля ЯГОДАРОВА.

Советский район.

Марий кундем

Марий кундем – шўмбел мландем, Улат эн лишыл мыланем. Эн поро, сылне, эн чевер, Уке тетла тыгае вер. Поян улат тый чодыралан, Пеш төр да кумда олыклан. Яндар ерет моткочак келге, Да кажне колжо тушто шерге. Мыняр уста айдеме шочын, Талант памашлан корным почын. Возат, мурат да сўретлат, Марий Элнам чапландарат.

Таня ТИМОФЕЕВА.

Морко, Коркатово.

Улдаш – юмылташ.

Улентоя – руашым лугымо тоя.

Ульмо – ўдырым налше пöр'ен.

Умаш – сайын шочаш.

Умдарышан – шурным шочыктышан.

Умло – шотан.

Умулташ – лўдыкташ, покташ.

Унчеш – шкешотан, онгай (ен).

Ува – ошалге-кўрен.

Уйнаш – шўдырнаш.

Улан – поян.

Угыршо

Уксыйм

Унлык – умылымаш.

Упкалаш – опкынланаш.

Урдо – перегымаш.

Урман – йўла.

Урлыккомдо – нöшмылык комдо.

Урмандыме – шотдымо.

Урыксыр – арам.

Утсит – ойго.

Учыраш – ващлияш.

Ушык – кылдыш.

Уэтласаш –

тавалаш.

Улазе

Микале – унчеш ульмо.

Улан илышым йодын,

шурно умен

шочшо

манын,

эрже-касше

улда.

Тукымвожын

урманжым

шукта. **Унлык** дене

ила. **Уэтласаш**,

упкалаш, уйнаш ок йöрате.

Шошо шуэш веле, **урлык-**

комдыжым налын, **умдары-**

шан мландышкыже лектынат

шогалеш: мом-гынат ўда.

Л.ГРИГОРЬЕВА.

Сўрет-влакым Интернет гыч налме.

Ушан
подкогыльо

Чон йодмо пашам шукта

Йоча-влак ветеринар врачым Корней Чуковскийын «Доктор Айболит» йомакше гоч палат. Ялудын поро пашаже йдыр-рвезе-влакым ныл йолан йолташым йораташ туныкта. Йошкар-Оласе «Артемиде Плюс» ветеринар клиникыште тырышысе **Е.А.БАЙРАКОВА** (снимкыште) тыгаяк сомылым шукта.

– Екатерина Александровна, ветеринар врач профессиональым ойырен налаш мотаратен?

– Пийым, пырысым изи годсек йоратем. Нуным шке гыч эмленам, уремыште йомын коштым ужынам гын, пукшенам, полышым пуаш вашкенам. Йоча годымак ветеринар лияш шонымашем шукталтын. Бнде лу ий йоратыме пашам ыштем.

– Ныл йолан йолташ-влак кокла гыч мом портышты ашнаш келша?

– Пий, пырыс шукертак айдемын йолташышкыже савырненыт. Но пийым налме деч ончыч порт кумдыкым шотыш налман, тудлан мыняр жапым ойырен кертме нерген шоналтыман.

Мутлан, оласе ик полеман пачерыш овчаркым налын шогалтен, энгекым веле ыштет. Пийын йыжынже-влак коршташ туналыт. Яндар южыш от лук гын, портысо арверым, шке почшым пураш туналеш. Пырыс удыркалаш йората. Ашнаш шонышо ентидым шотыш налшаш. Колым, кайыкым, куголям ончаш куштылгырак. Енотым, рывыжым, шурманшым ида кучо. Нуно чодырасе янлык улыт.

– Пийым озажым кольышташ кузе туныкташ?

– Пийым туныкташ ятыр жап кая, чыгыш кӱлеш. Шарныман, кажне урлыкын – шке койыш-шоктышыжо. Пий эн ончыч озажын йоратымыжым шижшаш. Моктым, вурсымо, командым пуымо йӱкым тудо изинек ойыркалышаш. Ик командымак икмыняр гана пуаш сай огыл, шуко гана икгай шомакым колын, кольыштмым чарна. Ушан да мут кольыштшо йолташым ме шке куштена. Калыкыште ойлат: «Мом ме туныктена, тудын верч мутым кучена».

Е.ИВАНОВА мутланен.

Фотом еш архив гыч налме.

Ныл йолан йолташна

Изи Малыш

Мемнан Малыш лӱман изи пийна уло. Тудо модаш, куда-лышташ йората. Йолжо ошо, пылышыже нарынчалге, капше шеме. Малыш поро, но кочмыж годым вокте-кыже лишемат гын, ырла. Ниялтымына, ондалмына, кидыш налмына годым тудо пеш йывырта.

Максим СТЕПАНОВ.
Морко, Шап Унчо.

Ош падыраш

Уло изи пырысем, Лум гай ош падырашем. Мые тудым йоратем. Шокшо шор дене

сийлем.

Школ гыч портылымым вуча

Да окна гыч шып онча. Пырысемым модыктем, Тудо поро йолташем.

Рома ИШМАНОВ.
Татарстан, Агрыз, Буймо.

Ушан пий

Владик изам мыланна Альфа пинегым конден. Мый тудым чодыраш пелен кошташ туныктенам. Мӱнгӱ кайымыже шуэш гын, йолым пураш туналеш. Моткоч ушан пий. Умаште Альфа кум пинегым «пӱлеклен». Чыланат шкеж гай тусан улыт. Альфа – мыйын ушанле йолташем.

Ирина УРАЗАЕВА.
Морко, Шӱргыял.

Палаш онгай

Чихуахуа урлык пий эн изилан шотлалтеш. Чельтише – 700-900 грамм.

Шотлыза:

Синквейн

Мухтар
Лӱзмӱн, кугу.
Ырла, кудалеш, йората.
Мемнан кудувечыште ила.
Орол.

Дарья ОЛЮКИНА.
Советский, Орша.
Авторын сӱретше.

Тушто:

Нылытше кушталта,
тӱжемже чӱчкалта.

ТАЛЕШКЕ ПАЙРЕМ-КОНКУРС

(Марий талешке кечылан пӧлеклалтше)

Сценым

олык семын сӧрастарыме. Ныжыл марий сем йонга. Пеледышым поген, марий ўдыр лектеш.

Айвика: Салам лийже, йоча-влак! Мыйын лўмем – Айвика. Колынам, таче школышто «Талешке пайрем-конкурс» лиеш. Мыят патыр-влакым ончалнем. Лиеш?

Сценыш шакше кашак лектеш. Айвика, ӧрмалген, сцене тўрыш корангеш.

1-ше шакше: Чонем коржеш, кидем осал пашам ышташ ўжеш. Осаллыкым ыштыде иленжат ом керт.

2-шо шакше: Ончыза, могай мотор ўдыр. Айста тудым Шем кугу шакшын ӧргыжлан шольштын нангаена.

Чылан: Айста.

Айвика: Полшыза! Утарыза! Сценыш вўдышӧ лектеш.

Вўдышӧ: Салам лийже! Йоча-влак, полышым йодын, кӧ кычырыш? (Йоча-влак умылтарат). Ынде мом ыштена? Айвикам кузе утарена? Ала тендан коклаште патыр-влак улыт?

Сценыш патыр-влак лектыт. 1-ше тагас – «Палыме лиймаш». Акпарс, Мамич-Бердей, Чумбылат, Онар, Полтыш, Чоткар шкешт нерген каласкалат. Материалым «Ямде лий» газетын савыктен лукмо «Марий талешке» книгаште муаш лиеш.

Вўдышӧ: Патыр-влакым кужу корныш ужатена да сугыным пуэна. Тидым

ышташ талешке-влакын йолташыштан ўшанена.

2-шо тагас – «Сугыным пуынам».

Патыр-влак пич шем чодыра деке миен шуыт.

Вўдышӧ: Тендам тыште 3-шо тагас, «Тӧрсыр корно», вуча. Тудын гоч эртен кертшаш улыда.

Кўвар ўмбалне пор дене корным удырымо. Патыр-влак петырыме шинча дене ошкылшаш улыт. Йолташышт полшен керттыт.

Вўдышӧ: Патыр-влак шем чодырам лектын гына шуыт, вуй ўмбалнышт шем курныж тўшка чонештылаш тўналеш.

Тыланда нуным волтен шуыман.

4-ше тагас – «Курныж кашак»: курныж-йоча-влак мӧнгеш-оньыш куржталыт. Патыр-влак кагаз гыч чумыркам ыштат да нунылан логалташ тыршат.

Вўдышӧ: Чыла тӧрсырым сенен, патыр-влак каналташ шинчыт. Памаш гыч вўдым подылнешт, но тудым кум вуян кишке орола – вўд деке

лишкат ок намай. Те совла дене вўдым шке атышкыда йыштак нумалшаш улыда. (5-ше тагас – «Вўдым нумалмаш»). Ынде вўд уло. Кочкашат шолташ лиеш. Патыр-влак, мом ямдылаш тўналыда?

6-шо тагас –

«Кочкаш шолтымаш». Рвезе-влак мӧнгӧ гыч ямдылен кондымо кочкышышт дене палдарат.

Вўдышӧ: Патыр-влак шем шакшын мландышкыже миен шуыт. Йоча-влак, айста терген ончена, нуно чынак патыр улыт? Тендан патырлыкдам ужын, тек

Миша ПЕТРОВЫН сўретше. Советский, Ӧрша.

шакше-влак лўдыт.

7-ше тагас – «Патырлыкым ончыктымаш» (гирьым нӧлтымаш, капкылым нӧлтымаш да молат).

Вўдышӧ: Айвикам утараш чынак патыр-влак погыненыт. Ынде тыланда шем шакше-влак дене вашпижаш логалеш.

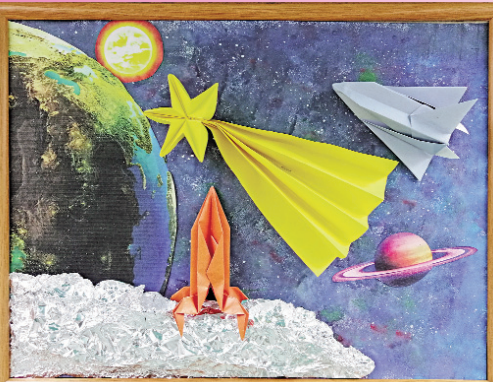
8-ше тагас – «Онго гыч шўкен лук»: ик йолым нӧлталын, тушманым онго гыч ваче дене шўкен лукман. Шакше-влакым сенгымеке, Айвика куржын лектеш.

Айвика: Утарымыланда, икоян улмыланда тау, патыр-влак, йоча-влак! Тунемаште, ылыш корнышто тўрлӧ тӧрсыр вашлиялтеш, нелейӧсӧ деч лўдын, нигунам ида чакне. Икте-весе дене келшымаш, ваш-ваш полшымаш чыла йӧсым сенгаш полшат.

Мучашлан патыр-влак кокла гыч сенгышым палемдат.

Э.А.ДОМРАЧЕВА.

У Торъял, Немда.

Даша ЯКОВЛЕВАН пашаже. Туныктышо – Е.Б.МЕРТВИЩЕВА.

Ю.А.Гагаринын сандалыкыш чонештымыжлан 60 ий темме лўмеш «Космос без границ» ончер Медведево район Руэм школышто эртаралтын. Изирак класслаште тунемше йоча-влак, оригами йӧным кучылтын, панно-влакым ямдыленыт.

Л.Г.ИВАНОВА, туныктышо.

Шырчыклан – у пöрт

Шошо. Могай сылне пагыт. Шошо толмо дене уло тўна помыжалтеш. Кайык-влак шокшо эл гыч шочмо кундемышкышт пöртылыт. Шырчык-влак чонештен толын-ныт. Кочам дене ныл шырчык омартам ыштенна. Шулдыран йолташна-влак кузе йывыртеныт! У пöртышкö илаш пуреныт. Ынде мемнам кажне кечын сылне мурышт дене куандарат.

Наташа ТОКУНОВА.
Морко, Купсола.

*Шемгорак пыжашыже
воктене шып шинчен
ок керт гын, игече пужла.*

Калык пале.

Аклыза пашажым

С.Чавайн лүмеш Национальный библиотеке «Книга у шўлышым пуа» республиканский сўрет конкурсым индешымше гана эрта-рен. Тагасымаште 273 паша аклалтын. 1-ше номеран Морко школышто 10-шо классыште тунемше Мария Самигуллина (**снимкыште**) 15-17 ияш-влак коклаште 2-шо верыш лектын. Тудо А.Толстойын «Аэлита» романже почеш сўретым келыштарен. Мариян пашаже-влакым иквереш чумырен, Морко йоча книгагудышто сўрет ончерым почмо. Толза, аклыза самырык сўретчын пашаже-влакым.

Фотом книгагудын архивше гыч налице.

Т.ВЛАДИМИРОВА, книгагудо пашаен.

Рекламе.

17 апрель – Циркын тўнямбал кечыже.

Сўретым чиялтыва.

М. ШКЕТАН ЛҮМЕШ МАРИЙ КУГЫЖАНЫШ ДРАМЕ ТЕАТР

25/04
11:00

Руш калык йомак негызеш
КОЛОБОК

КАССЕ 8(8362) 78-13-78 SHKETAN.RU

Паша гыч пöрт-ылмеке, Мику деч аваже öрын йодеш:

- Эргым, молан дневникетым лукыш шогалтенат?
- «Кокытаным» налмыжлан ...

«Ямде лий» йоча газет
Тўн редактор
Л.Н.ГРИГОРЬЕВА.
Индекс: П4696.
Тираж 1150 экз. Заказ
Формат – А-4-8.

https://vk.com/yamde_lii
<https://ok.ru/yamdelfii>
E-mail: yamde_lii@mari-el.ru
(документ кагазлан),
yamde_lii@mail.ru
(автор-влаклан)
Сайтын адресше: yamdelii.rf

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК: Мари-Эл Республикысе культур, печать да калык-влакын пашашт шотышто министерстве, «Ямде лий» газет.

Газетым редакцийште погымо да верстатлыме, «Марий Эл Республикысе Правительствын типографийже» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийын адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Газетым Массовый коммуникаций сферыште да культур наследийым аралымаште законодательствым шуктен шогымым эскерыше Федеральный службыв Приволжский федеральный округысо управленийыштыже регистрироватлыме.
Номер – ПИ №ФС 18-1999,
2005 ий 10 февральыште пуымо.

0+

Печатьыш пуымо жап –
14-00,
фактически – 13-00

Авторын да редакцийын шонымашышт түрлө лийын кертыт. Серыш-влак мөнгеш огыт колталт.
Ак – кутырен келшыме почеш.

Редакцийын да издательын адресше:
424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый Вийын 70-ше идалыкше урем, 20-шо пöрт.
Тел. 8(8362) 45-22-82(факс)

Конкурс

**Кидмастар
Улам**

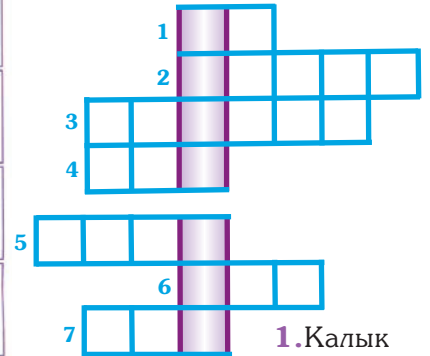
Оля СТЕПАНОВА.
Морко, Шап Унчо.

Тӱс дене келыштарен чиялтыза.

Сӱретыште юзо имньым
шылтыме. Кычалза.

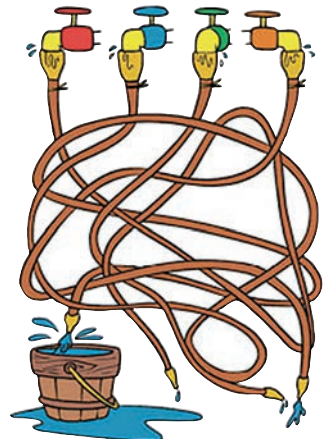
Кроссворд
Чын
вашештеда
гын, йоча газетын дӱмжым
пален налыда.

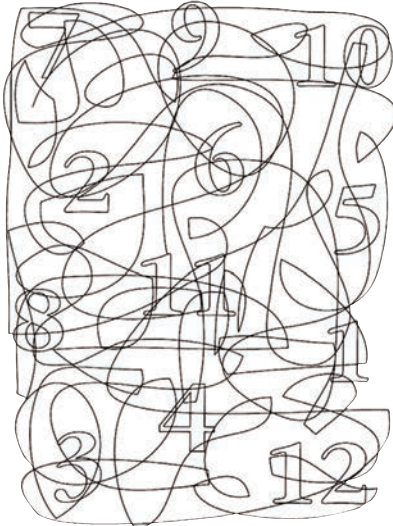
1. Калык илыме вер.
2. Чодырасе янлык.
3. Марий Элын поянлыкше.
4. Йочан мунчалтыме арверже.
5. Тунемшын кокымшо суртшо.
6. Ургымо ӱзгар.
7. Мӱкшын пӧлекше.

Наташа ХАМИНА.
Морко, Эгерсола.

Вӱд йогымым чарны-
же маньн, могай кра-
ным петырыман?

Сӱретыште шылты-
ме цифр-шамычым муза
да чиялтыза.

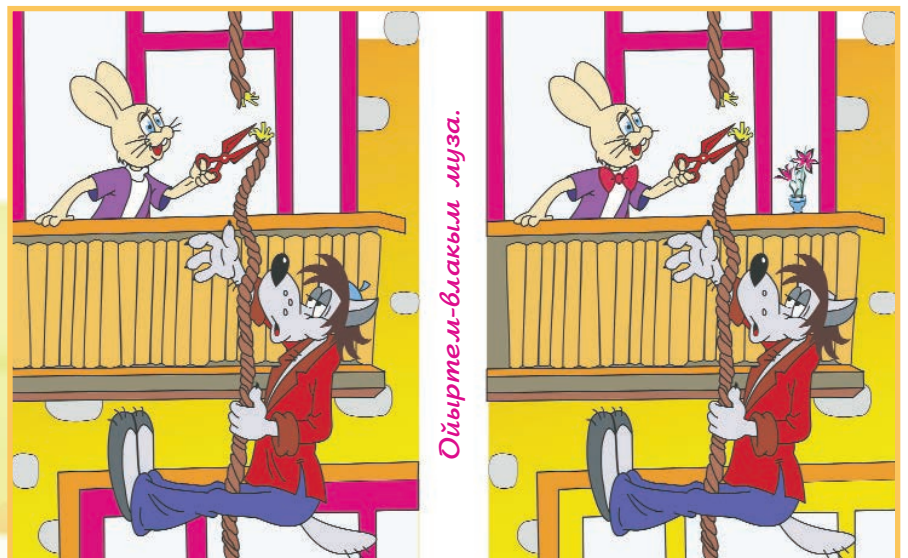

«Ш» буква дене

Шошо

Шошо! Шокшо шӱргым шымата. Школ шенгелне шырчык шокта. Шемгорак шопкеште шонкален шинча. Шошым шырчык, шырчык-игым шочыктен, шӱм шокшыжым шочшыжлан шара. Шуматкечын шкенан шырчыкна шулдыран шӱмбелжым шӱдышат, «шырчык-пӧртым» шарналтышт. Шошын шӱлышыжӧ шӱмьшкӧ шындаралтеш. Шошын шуйнымыжлан шӱргынат шыргыжеш.

«Русская словесность»
кружокын егже-влак.
Волжский, Сотнур.

Ойртем-влакым муза.